

Poté, co se obě strany vzájemně informovaly o situaci ve svých republikách, byla otevřena diskuse.

Ján Čarnogurský: Môžem mať jednu otázku? Prečo ste sa vy doteraz natoľko orientovali práve na Adamca?

Ján Budaj: To je u nás častá otázka.

Václav Havel: Adamec byl jedinej chlápek, kterej se s náma bavil a kterej vůbec s námi jedná, už asi deset dní. Tři jednání už jsme měli, nebo čtyři. A zdálo se, že ten Adamec může zaručit jakousi kontinuitu moci od jedny přechodný vlády k druhý přechodný vládě. Pak by byl premiérem někdo jinej a zas by byly nějaké přechodné vlády do svobodných voleb a navíc [...] zrušení vedoucí úlohy strany, což samozřejmě jsme mu my řekli, že se to má stát a on říkal: »Jak já to mám udělat, vždyť já nejsem ani poslanec!« A my jsme říkali: »Vláda má právo dávat iniciativní ústavní návrhy.« A on říkal: »Jak já to sepišu?« Zdeněk [Jičínský] mu to dal sepsaný a opravdu to druhý den Federální shromáždění udělalo. Začali pouštět ty politický vězně. V jakýmsi hektickým, dramatickým zmatku, kdy jsme tam na sebe různě řvali a pokřikovali, se prostě stalo, že začal jakési naše požadavky plnit.

My jsme mu nikdy neřekli, že má nějakou naši přímou podporu, ale cítili jsme, že když to plní, tak že není důvod s ním dále nejednat jako s partnerem. A on to teda začal plnit. A pak udělal tu svoji blbou vládu, což naštvalo celou veřejnost v Čechách a na Moravě, a předpokládám, že i na Slovensku. A pak jel do Moskvy a pak se vrátil a pak pochopil, že s touhle vládou neobstojí, a tak si nás znova pozval, že. A my jsme vycházeli z toho, že před nějakou pořádnou vládou, kterou jim sepišem a napíšem, bude jakýsi přechodný období, kde ten Adamec bude jakási spojka mezi totalitním systémem a budoucí demokracií na tu nějakou přechodnou dobu. My jsme říkali, že svobodný volby mají bejt v červenci. A pravděpodobně tu hlavní dobu toho přechodu k těm svobodnejm volbám by byla už jiná vláda než Adamcova. Ale než ta nastoupí, aby nenastala úplná ústavní krize – protože žádáme odchod prezidenta a tak dále a odstoupil předseda Federálního shromáždění – tak se nám zdálo, že po tuhle krizovou dobu to má přetrvat v podobě toho Adamce, že ano. Je tomu tak? Neříkám to v pomatenosti noci?

Michael Kocáb: Já bych ještě dodal z jinýho hlediska, že na začátku, v době, kdy vlastně jsme ty požadavky teprve kladli a byl ještě Štěpán ve funkci, tak my jsme měli předem už přesně zjištěný, že oni zvažujou možnost vojenskýho zákroku. A několikrát s tím skutečně operovali. A tak se zdálo být dobrý i z tohohle hlediska to rozvětvení na vládu a politbyro, který bylo, si myslím, velice agresivní. A ten Adamec tím, že si získával jakousi samostatnost

a začal to hrát na svoji kartu, tak určitě držel ruku na tom knoflíku té armády, ale teda v tom pozitivním smyslu. Že tam nemohlo dojít k tomu –

Václav Havel: To mně přímo potvrdil při tom privátním hovoru. Já jsem se ptal, jak je to s těmi puči, co se furt chystají – bezpečnost a armáda. A on říkal: »Pokud já do toho mám mluvit, tak nic takového nebude, ale« –

Michael Kocáb: Jasně. My jsme totiž s ním jednali ještě dřív, než vůbec tohle všechno vzniklo. Ale to ještě nemělo přímý vztah k těmhle událostem. A už jsme věděli, že jsou trochu liberálnější a že je tam jakási záruka, že k tomu vojenskýmu puči nedojde. A potom se situace radikálně dramatizovala, my jsme udělali tu návštěvu u toho generála Zachariáše, kde jsme skutečně zjistili, že to je v příšerném stavu. Navštívili jsme ho a okamžitě to byl výron agrese ve stylu Kojzara, kdy Vaška napadl slovy nejpříšernějšími. A vypadalo to skutečně tak, že by byli odhodlaný zasáhnout. Měli jsme spousty ech z různých stran, že skutečně bezpečnost a armáda je připravená a že stačí dát jenom povel.

A v tomhle smyslu bylo dobré, že ten Adamec vytvořil přes tu nebezpečnou úžlabinu takovej jako přechod. A tím teď, myslím, jeho úloha skončila.

Václav Havel: No a problém je v tom, že k němu máme zejtra v deset jít a v devět k tomu Urbánkovi.

Jiří Křižan: A v osm mu máme předložit –

Václav Havel: A v osm mu máme předložit své návrhy. My jsme tady o tom nesmírně dlouho – ve větším počtu než tu jsme, protože spousta nás odpadla a Petr Pithart je na fakultě... Tak jsme se dopracovali k jakémusi názoru a čekáme na vás, jestli ho budete sdílet a můžem ho dát za obě naše firmy. Zdeněk se hlásí.

Zdeněk Jičínský položil Slovákům tři otázky: Koho navrhuji na místo předsedy federální vlády v případě Adamcovy demise, jaké další resorty ve federální vládě chtějí obsadit a s jakými přicházejí návrhy na obsazení místa prezidenta republiky. Ještě před diskusí na tato témata se obě strany shodly, že kandidatura Ladislava Adamce na úřad prezidenta republiky je pro obě hnutí zcela nepřijatelná.